

PAZARLAMAYA GİRİŞ

Prof. Dr. Sezer KORKMAZ

Prof. Dr. Zeliha ESER

Önsöz

Pazarlamada hedef kitle kavramını sıklıkla tekrarlamaktayız. Her üründe olduğu gibi yazılan ders kitaplarının da bir hedef kitlesi vardır. Bu gereklilikten yola çıkılarak, “Pazarlamaya Giriş” kitabını beğeninize sunuyoruz. Pazarlamaya Giriş kitabı daha önce sunmuş olduğumuz ve hedef kitlesi Üniversite akademisyenleri ile lisans ve yüksek lisans öğrencileri olan “Pazarlama: Kavramlar, İlkeler ve Kararlar” kitabımızın daha basit bir şekilde ele alınarak önlisans ve lisans düzeyindeki öğrencilere faydalı olabilmek amacıyla düzenlenmiştir.

Bu kitap, toplam on iki bölümden oluşmakta ve her bir bölümle ilgili power point sunumlarını içermektedir. Kitabın, birinci bölümünden yedinci bölümüne kadar pazarlama kavram ve ilkeleri ele alınmış, bölüm sekiz ve bölüm on bir arasında pazarlama karması elemanlarına ve bunlara ilişkin yönetsel kararlara, on ikinci bölümde ise pazarlama çabalarının değerlendirilmesi ve kontrolüne değinilmiştir.

Kitabın yayına hazırlanması sürecinde desteklerini esirgemeyen Sayın Hocamız Prof. Dr. Doğan TUNCER’e, zamanlarından çaldığımız eş ve çocuklarımıza, kitapta yer alan resimlerin kullanımına izin veren Marketing Türkiye Dergisi Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni Sayın Günseli Özen OCAKOĞLU’na, kitabın yayına hazırlanmasını sağlayan Mustafa ESER’e ve yayınlanmasında emeği geçen Siyasal Kitabevi yöneticisi Ünal SEVİNDİK’e gönülden teşekkür ederiz.

Daha iyiye ulaşmak adına kitap ile ilgili görüşlerinizi iletmeniz bizleri mutlu kılacaktır.

İçindekiler

Bölüm 1	13
Pazarlamanın Tanımı ve Pazarlama Kavramları	13
1.1. Pazarlamanın Tanımı	15
1.2. Pazarlamanın Konusu ve Faaliyet Alanı	17
1.3. Temel Pazarlama Kavramları, Eğilimleri ve Görevleri	17
1.3.1. İhtiyaçlar, İstekler ve Talepler	18
1.3.2. Hedef Pazarlar, Konumlandırma ve Bölümlendirme	19
1.3.3. Sunum ve Marka	19
1.3.4. Değer ve Tatmin	20
1.3.5. Pazarlama Planlaması	20
1.4. Pazarlama Anlayışındaki Gelişmeler	21
1.4.1. Üretim Anlayışı Aşaması	22
1.4.2. Ürün Anlayışı Aşaması	22
1.4.3. Satış Anlayışı Aşaması	23
1.4.4. Pazarlama veya Modern Pazarlama Anlayışı Aşaması	24
1.4.5. Bütünsel (Holistik) Pazarlama Anlayışı Aşaması	24
1.4.5.1. İlişkisel Pazarlama	25
1.4.5.2. Bütünleşik Pazarlama	26
1.4.5.3. İçsel Pazarlama	27
1.4.5.4. Sosyal Sorumluluk Pazarlaması	28
Bölüm 2	31
Pazarlama Çevresi	31
2.1. Pazarlama Çevresi	33
2.2. Makro ve Mikro İşletme Çevreleri	35
2.2.1. İşletmenin Dış Makro Çevre Faktörlerinin Analizi	36
2.2.1.1. Demografik Çevre	36
2.2.1.2. Ekonomik Çevre	37
2.2.1.3. Rekabetçi Çevre	38
2.2.1.4. Sosyo-Kültürel Çevre	39
2.2.1.5. Politik Ve Yasal Çevre	41
2.2.1.6. Teknolojik Çevre	43
2.2.2. İşletmenin Mikro Çevre Faktörlerinin Analizi	44
2.2.2.1. Diğer İşletme Fonksiyonları	45
2.2.2.2. Tedarikçiler	45
2.2.2.3. Pazarlama Aracıları	45
2.2.2.4. Müşteriler	45
2.2.2.5. Rakipler	46
2.2.2.6. Kamu Grupları (Kamuoyu)	46

Bölüm 3	49
Stratejik Pazarlama Yönetimi	49
3.1. Yönetimin Bir Bölümü Olarak Planlama	51
3.1.1. Temel Planlama Kavramları	52
3.1.1.1. Değerler	52
3.1.1.2. Misyon	53
3.1.1.3. Vizyon	53
3.1.1.4. Amaçlar ve Hedefler	54
3.1.1.5. Stratejiler ve Taktikler	54
3.1.2. Planlamanın Kapsamı	55
3.2. Stratejik İşletme Planlaması	56
3.3. Stratejik Pazarlama Planı	58
3.3.1. Durum Analizi	58
3.3.2. Pazarlama Amaçları ve Hedefleri	59
3.3.3. Konumlandırma ve Farklılaştırma	60
3.3.4. Hedef Pazar ve Pazar Talebi	60
3.3.5. Pazarlama Karması	61
3.4. Yıllık Pazarlama Planı	62
3.5. Planların Uygulanması ve Değerlendirilmesi	64
Bölüm 4	67
Pazarlama Bilgi Sistemi ve Araştırması	67
4.1. Pazarlama Bilgi Sistemi ve Pazarlama Araştırması	69
4.2. Pazarlama Bilgi Sistemi	69
4.3. Pazarlama Araştırması	72
4.3.1. Pazarlama Araştırması Süreci	73
4.3.1.1. Problemin ve Araştırma Amaçlarının Tanımlanması	74
4.3.1.2. Araştırma Planının Geliştirilmesi	75
4.3.1.3. Verilerin Toplanması	75
4.3.1.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması	76
4.3.1.5. Araştırma Raporunun Hazırlanması	76
Bölüm 5	79
Pazar Bölümlendirme ve Hedef Pazar Seçimi	79
5.1. Pazar Bölümlendirme ve Hedef Pazar Seçimi	81
5.1.1. Pazar Bölümlendirme	81
5.1.1.1. Etkin Pazar Bölümlendirme Koşulları	83
5.1.1.2. Pazar Bölümlendirme Süreci	84
5.1.1.3. Tüketici Pazarlarını Bölümlendirme	84
5.1.1.4. Endüstriyel Pazarların Bölümlendirilmesi	86
5.2. Hedef Pazar	86
5.2.1. Hedef Pazar Seçimi Stratejileri ve Pazar Bölümleri	87
5.2.1.1. Farklılaştırılmamış Pazarlama	88
5.2.1.2. Farklılaştırılmış Pazarlama	88
5.2.1.3. Yoğunlaştırılmış Pazarlama	88
5.2.1.4. Niş Pazarlama	89
5.2.1.5. Mikro Pazarlama	89

Bölüm 6	91
Ürün Konumlandırma ve Farklılaştırma	91
6.1. Ürün Konumlandırma ve Farklılaştırma.....	93
6.2. Konumlandırma	93
6.2.1. Konumlandırma Stratejileri.....	96
6.2.2. Konumlandırma Yaklaşımları ve Uygulamaları.....	96
6.2.3. Konumlandırma Araştırmaları.....	98
6.3. Farklılaştırma	99
6.3.1. Fiziksel Ürün Farklılaştırması.....	100
6.3.2. Hizmet Farklılaştırması	100
6.3.3. Kanal Farklılaştırması	101
6.3.4. İnsan Kaynağı Farklılaştırması	101
6.3.5. İmaj Farklılaştırması	102
6.4. Farklılaşmanın Etkililiği İçin Dikkate Alınması Gereken Özellikler	102
Bölüm 7	107
Endüstriyel ve Nihai Tüketici Pazarlarında Tüketici Davranışı	105
7.1. Pazarlamada Tüketici Davranışının Önemi	107
7.2. Tüketici Pazarları ve Tüketici Davranışı Arasındaki İlişkiler	108
7.2.1. Kültürel Değişkenler.....	110
7.2.1.1. Kültür	110
7.2.1.2. Alt Kültür.....	110
7.2.1.3. Sosyal Sınıf	111
7.2.2. Sosyal Değişkenler.....	112
7.2.2.1. Referans Grupları.....	112
7.2.2.2. Aile	113
7.2.2.3. Roller ve Statüler	113
7.2.3. Kişisel Değişkenler.....	114
7.2.3.1. Yaş ve Psikolojik Yaşam Eğrisi Basamakları.....	114
7.2.3.2. Kişilik ve Benlik.....	114
7.2.3.3. Yaşam Biçimi ve Meslek.....	115
7.2.3.4. Ekonomik Durum	115
7.2.4. Psikolojik Değişkenler.....	116
7.2.4.1. Sigmund Freud'un Güdüleme Teorisi	117
7.2.4.2. Maslow'un Güdülenme Teorisi.....	117
7.2.4.3. Herzberg'in Güdülenme Teorisi	118
7.3. Satın Alma Karar Süreci	118
7.4. Endüstriyel Pazarlar	121
7.4.1. Endüstriyel Pazarların Özellikleri.....	121
7.4.2. Endüstriyel Tüketicilerin Satın Alma Davranışı.....	123
7.4.2.1. Endüstriyel Pazarlarda Satın Alma Karar Durumları	126
7.4.2.2. Endüstriyel Ürün Satın Alma Karar Sürecinin Aşamaları.....	127
Bölüm 8	131
Ürün	131
8.1. Ürün.....	133
8.1.1. Ürünün Düzeyleri	135

8.1.1.1. Çekirdek Fayda.....	136
8.1.1.2. Somut Ürün	137
8.1.1.3. Zenginleştirilmiş Ürün.....	137
8.1.2. Ürünlerin Sınıflandırılması.....	138
8.1.2.1. Dokunulabilirlik (Somutluk): Ürün Tecrübesinin Fiziksel Yönleri	138
8.1.2.2. Dayanıklılık: Ürün Kullanımı.....	138
8.1.2.3. Tüketici Ürünleri	139
8.1.2.4. Endüstriyel (Üretici) Ürünler.....	141
8.1.2.5. Ürün Özellikleri	143
8.1.2.6. Müşteri Hizmetleri.....	145
8.2. Ürün Yaşam Sürecinin Özellikleri ve Pazarlama Uygulamaları	146
8.3. Yeni Ürün Geliştirme Stratejileri.....	149
8.3.1. Hiçbir Pazarda Bulunmayan, Tüm Dünya İçin “Buluş” Şeklinde Olan Yeni Ürün,.....	149
8.3.2. Yeni Ürün Hattı (İşletme İçin Yeni Ürün).....	149
8.3.3. Ürün Hattı Genişletmesi (Pazar İçin Yeni Ürün)	150
8.3.4. Mevcut Ürünün Geliştirilmesi ya da Revizyonu	150
8.3.5. Yeniden Konumlandırma.....	150
8.3.6. Maliyet Azaltma	152
Bölüm 9	155
Fiyat	155
9.1. Fiyat.....	157
9.1.1. Maliyete Dayalı Fiyatlandırma	158
9.1.1.1. Başabaş Noktası Analizi	159
9.1.2. Talebe Dayalı Fiyatlandırma.....	162
9.1.2.1. Talep Esnekliği	162
9.1.3. Rekabete Dayalı Fiyatlandırma	163
9.1.4. Diğer Fiyatlandırma Çeşitleri.....	164
9.1.4.1. Psikolojik Fiyatlandırma.....	164
9.1.4.2. Tutundurma Fiyatlandırması	165
9.1.4.3. Coğrafik Fiyatlandırma.....	166
9.1.4.4. Uluslararası Fiyatlandırma	167
9.2. Ürün Karması Fiyatlandırma Stratejileri	168
9.2.1. Ürün Hattı Fiyatlandırması	169
9.2.2. Opsiyonel Ürün Fiyatlandırması.....	169
9.2.3. Kritik Ürün Fiyatlandırması.....	169
9.2.4. Yan Ürün Fiyatlandırması	170
9.2.5. Ürün Demeti Fiyatlandırması	170
9.2.6. Yeni Ürün Fiyatlandırma Stratejileri.....	170
9.2.6.1. Pazarın Kaymağını Alma Stratejisi.....	171
9.2.6.2. Pazara Derinliğine Girme Stratejisi	171
9.3. Fiyat Değişiklikleri.....	171
9.3.1. Fiyat Azaltma ve Artırma.....	171
9.4. İnternet Fiyatlandırmasının Etkileri	172

Bölüm 10	175
Dağıtım.....	175
10.1. Dağıtım Kanalı.....	177
10.1.1. Tüketici Ürünlerinin Dağıtımı	179
10.1.2. Endüstriyel Ürünlerin Dağıtımı.....	180
10.1.3. Hizmetlerin Dağıtımı	181
10.2. Araçların Önemi.....	182
10.3. Dağıtım Kanalları Tasarımı ve Yönetim Kararları	184
10.3.1. Kanal Amaçlarının ve Stratejilerinin Geliştirilmesi	186
10.3.2. Kanal Seçeneklerinin Değerlendirilmesi.....	188
10.3.3. Kanal Yapısını Belirleme	188
10.3.4. Kanal Stratejisinin Uygulanması.....	189
10.3.5. Kanal Üyelerinin Değerlendirilmesi.....	189
10.4. Fiziksel Dağıtım	189
10.4.1. Sipariş Süreci	190
10.4.2. Stok Kontrolü	190
10.4.3. Stok Yeri ve Depolama	191
10.4.4. Ürün Koruma Ve Ambalaj	191
10.4.5. Taşıma	192
10.5. Toptancılık	193
10.5.1. Toptancı Çeşitleri	194
10.5.2. Tüccar Toptancı.....	195
10.5.3. Tam Hizmet Veren Toptancılar	195
10.5.4. Sınırlı Hizmet Veren Toptancılar	195
10.5.5. Acente ve Komisyoncu Toptancılar	196
10.6. Perakendecilik	198
10.6.1. Perakendeci Çeşitleri.....	199
10.6.1.1. Hizmet Miktarı	199
10.6.1.2. Ürün Hattı	199
10.6.1.3. Fiyat Uygulamalarına Göre Perakendeciler	201
10.6.1.4. Örgütsel Yapılarına Göre Perakendecilik	202
10.6.1.5. Kontratlı Dikey Pazarlama Sistemleri.....	203
10.7. Dağıtım Kanallarında Çatışma ve Kontrol	204
Bölüm 11	209
Tutundurma.....	209
11.1. Tutundurma.....	211
11.2. İletişim Süreci	211
11.3. Tutundurma Karması Elemanları.....	213
11.3.1. Reklam	215
11.3.1.1. Reklâmların Sınıflandırılması	216
11.3.1.2. Reklama İlişkin Kararlar	220
11.3.1.3. Reklam Amaçlarının Belirlenmesi	221
11.3.1.4. Reklamın Etkilerinin Değerlendirilmesi.....	227
11.3.2. Kişisel Satış	228
11.3.3. Halkla İlişkiler/ Duyurum.....	229

11.3.3.1. Halkla İlişkiler Faaliyetlerinin Amaçları	230
11.3.3.2. Halkla İlişkiler Araçları.....	230
11.3.4. Satış Tutundurma	233
11.3.4.1. Tüketicilere Yönelik Satış Tutundurma Teknikleri	233
11.3.4.2. Aracılara Yönelik Satış Tutundurma Teknikleri	235
11.3.5. Doğrudan Pazarlama	236
11.4. Tutundurma Karmasının Oluşturulması	238
Bölüm 12	243
Pazarlama Çabalarının Değerlendirilmesi ve Kontrolü	243
12.1. Pazarlama Çabalarının Değerlendirilmesi ve Kontrolü	245
12.1.1. Resmi (Formal) Pazarlama Kontrolleri	248
12.1.1.1. Girdi Kontrolleri	248
12.1.1.2. Süreç Kontrolleri	248
12.1.1.3. Çıktı Kontrolleri	249
12.1.2. Resmi Olmayan (Informal) Pazarlama Kontrolü	252
12.1.2.1. Çalışanın Öz Kontrolü.....	253
12.1.2.2. Sosyal Kontrol	253
12.1.2.3. Kültürel Kontrol	253
12.1.3. Pazarlama Faaliyetlerinin Planlanması.....	254

BÖLÜM 1

PAZARLAMANNIN TANIMI VE PAZARLAMA KAVRAMLARI

BU BÖLÜMÜN AMAÇLARI

- Pazarlama kavramının öğrenilmesini sağlamak,
- Pazarlamanın konusu ve faaliyet alanını belirlemek,
- Temel pazarlama kavramları, eğilimleri ve görevlerini tanımlamak,
- Tarihsel süreç içerisinde pazarlama anlayışında yaşanan gelişmeleri ortaya koymaktır.

1.1. PAZARLAMANNIN TANIMI

Pazarlama, insanların gereksinim ve isteklerini karşılamak amacıyla taraflar arasında değişimin sağlanmasıdır. Pazarlama fonksiyonu, insani ve sosyal ihtiyaçların belirlenip karşılanması ile ilgilidir. Pazarlama fonksiyonu yardımı ile insanlar, kurum ve kuruluşlar sunularını piyasaların veya başka insanların sürekli değişen istek ve gereksinimlerine uydururlar (Tek, Özgül, 2007).

Bugün pazarlamanın sadece kar amacı güden kuruluşlara özgü olmadığı, dernekler, örgütler, politikacı ve sanatçı gibi kişiler bakımından da geçerli bir kavram olduğu görülmektedir. Aslında pazarlama incelik isteyen bir süreçtir ve işletmenin diğer fonksiyonları ile uyumunun sağlanması gerekmektedir. Çünkü bir işletmede finansal başarı genelde pazarlama kabiliyetine dayanır. Satılan mal ve hizmetlere yeterince talebin olmaması ve işletmenin kar/ kazanç elde edememesi durumunda, finans, muhasebe ve diğer bölümler de anlamlarını yitirecektir. Pazarlama sürekli olarak değişimlere açık ve tetikte olmayı gerektiren bir süreçtir. Microsoft, Intel ve Nike gibi pazar liderleri bile sürekli olarak rakiplerini izlemek ve rekabet avantajlarını sürdürürebilmek için çaba sarf etmek durumundadırlar. Bununla birlikte işletme ve pazarlama yöneticileri açısından doğru kararlar vermek her zaman kolay olmayabilir.

Üretilen mal ve hizmetlerin özellikleri, fiyatı, nasıl dağıtılıp, tutundurulacağı konusunda etkin stratejilerin geliştirilmesi gerekmektedir. Daha detaya inildiğinde ürün paketinin, hizmet tasarımının ve bu süreçte seçilen renklerin dahi önemli olduğu görülecektir. Burada en büyük sıkıntıyı, kısa vadeli bakış açısına sahip, rakiplerini ve tüketicilerini incelemeyen ve değer sunumlarını geliştirmeyen işletmeler çekecektir. Bu yüzden çağdaş pazarlama anlayışı, işletmenin bugünkü karını maksimum yapma yerine, uzun dönemde elde edebileceği karlar toplamının net bugünkü değerini maksimum yapmayı daha uygun görmektedir. O halde işletmelerin sürekliliği için tek başına karlılık yeterli değildir. İşletmenin toplam pazar değerini artırmakta aynı derecede önemlidir. Günümüzün pazarlama uygulamaları genelde bugün bir satışa ve yarın kaybedilmiş bir müşteriye yol açan ticari işlemlere olan bağlılığın ötesine geçmelidir.

Pazarlama yöneticilerinin amacı, sadece bir ürün satmak değil, müşterileriyle karşılıklı uzun vadeli ve kazançlı bir ilişki kurmaktır. Görüleceği üzere pazarlama, danışmanlık uygulamalarının her yönünü içeren ve işletmenin bütününü kapsayan tam zamanlı bir iş olarak karşımıza çıkmaktadır.

Pazarlamanın sosyal ve yönetsel olmak üzere iki farklı tanımını yapmak mümkündür. Sosyal tanımda pazarlamanın toplumdaki rolü ortaya kon-

maktadır. Buna göre, pazarlama, başkaları için değeri olan mal ve hizmetlerin yaratılması, sunulması ve özgürce değiştirilmesi yoluyla, insanların ve grupların istek ve ihtiyaç duydukları şeyleri elde ettikleri toplumsal bir süreçtir. Yönetmel açıdan ise pazarlama, mal ve hizmetlerin satılma sanatı olarak tanımlanmaktadır (Kotler, Keller, 2006).

Amerikan Pazarlama Birliği'nin resmi tanımına göre ise "pazarlama, tüketicilere değer yaratan, ileten ve aktaran aynı zamanda müşteri ilişkilerini işletme ve paydaşların fayda elde etmesi için yönetmekte kullanılan süreçlerden oluşan örgütsel bir fonksiyon"dur (AMA, 2004).

Pazarlamanın bir diğer tanımı; tüm işletmecilik fonksiyonlarını devreye sokarak, hedef alınan ya da alışveriş ilişkisi kurulmak istenen birey ve/veya kitlelerin maddi ve/veya manevi istek ve gereksinimlerini araştırmak, o birey ve/veya kitleleri rakiplerden daha iyi bir şekilde tatmin ve mutlu edecek değer taşıyan sunular hazırlamak, bu arada hedef alınmayan tüketici kitlesini gücendirmeyerek, sosyal ve etik değerleri de göz önünde bulundurarak, karşılığında maddi ve/veya manevi çıkar (değer) sağlama sürecidir (Tek, Özgül, 2007) şeklinde yapılan tanımlamadır.

Günümüzde pazarlama, karşılanmamış gereksinim ve talepleri saptayan; bunların büyüklüğünü ve olası karlılığını tanımlayıp ölçen; işletmenin hangi hedef pazarlara en iyi şekilde hizmet verebileceğini belirleyen; hedef pazarlara uygun mal, hizmet ve programlara karar veren ve işletmedeki herkesin müşteriyi düşünüp ona hizmet etmesini isteyen temel işletme fonksiyonudur. Kısacası, pazarlamanın işi, üstün öneriler sunarak, alıcının araştırma ve ticari işlem zamanından ve çabasından tasarruf etmesini sağlamak ve tüm topluma daha yüksek bir yaşam standardı sunarak değer yaratmaktır. Bu doğrultuda pazarlama, işletmenin en tepesindeki yöneticiden en alt çalışanına kadar herkesin bilmesi gereken bir konudur. Çünkü tüketiciyi unutan, tüketiciyi takip etmeyen ve tanımayan bir işletmenin geleceği oldukça karanlık olacaktır.

Pazarlama yönetimi ise taraflar arasında gerçekleşmesi arzu edilen değişimin ilkelerini ortaya koymaya çalışır. Pazarlamaya daha geniş bir içerik sağlayarak sürece işletme yöneticisi açısından bakar. Kotler'e göre (1988) pazarlama yönetimi, karşılıklı ya da kişisel kazanç sağlamak amacıyla hedef müşteriler ile arzulanan değişimleri yapmaya yönelik programların çözümlenmesi, planlanması, uygulanması ve denetimidir. Kotler ve Keller (2006) günümüzde "aynı süreci, hedef pazarları seçmek, üstün bir müşteri değeri yaratmak, sunmak ve iletmek suretiyle tüketicileri bulma, elde tutma ve sayılarını arttırma sanatı ve bilimi" olarak tanımlamışlardır.

1.2. PAZARLAMANNIN KONUSU VE FAALİYET ALANI

Pazarlama fonksiyonunun temelini oluşturan kavram değişimdir. Değişim, istenilen mal ve hizmeti karşılığında bir şey önererek başkalarından elde etmektir. Pazarlama sürecinin en temel kavramlarından olan değişimin gerçekleşmesi aşağıda belirtilen beş koşulun sağlanması ile mümkündür (Kotler ve Keller, 2006);

- En az iki taraf olmalı,
- Her bir taraf, diğerinin isteyebileceği bir şeye sahip olmalı,
- İletişim ve ürün teslimi mümkün olmalı,
- Her bir taraf, değişim teklifini kabul veya reddedebilmeli,
- Her bir taraf diğer tarafla iş yapmanın uygun veya arzu edilir bir durum olduğuna inanmalıdır.

Değişim, iki tarafın da önceki durumlarından daha iyi bir konumda olacaklarına inandıkları zaman gerçekleşir ve her iki tarafı da daha iyi bir duruma kavuşturduğundan, bir değer yaratma sürecidir.

Değişim sürecinde, iki tarafın değişim konusunda anlaşmaya varması ile birlikte işlemler (transaction) ortaya çıkar. İşlem, iki veya daha çok taraf arasında gerçekleşen değer alışverişidir. Bir işlemin çeşitli boyutları vardır. İşlemin gerçekleşebilmesi için en az iki değerli şey, koşullar hakkında anlaşmaya varılması, anlaşma zamanı ve yerinin belirlenmesi gerekmektedir. Ayrıca işlemlerin kanunlar tarafından korunması da önemlidir. Başarılı değişim sürecinin gerçekleştirilebilmesi için pazarlama yöneticilerinin, her bir tarafın işlem sonucunda neler beklediklerini incelemeleri gerekmektedir.

Pazarlamanın konusu irdelenirken, pazarlamanın yalnızca mevcut mal ve hizmetlerle ilgilenmediği, insanların tatmin etmek istedikleri tüm isteklerini karşılayacak mal ve hizmetlerle ilgilendiği gerçeği unutulmamalıdır. Ayrıca pazarlama süreci yalnızca mal ya da mala bağlı hizmetleri kapsayan bir kavram da değildir. Pazarlama, mallardan bağımsız olarak sunulan hizmetler (danışmanlık, iletişim vb.), bilgi, kişi, olay, yer, örgüt, deneyim, mekân, mülkiyet ve fikirlerin pazarlanmasını da içeren bir süreçtir.

1.3. TEMEL PAZARLAMA KAVRAMLARI, EĞİLİMLERİ VE GÖREVLERİ

Pazarlama fonksiyonunu tam olarak anlamak için bazı kavramlar ve görevlerle birlikte bazı eğilimleri de incelemek gerekir.

Kaynakça

- Aaker, J., (1997) "Dimension of Measuring Brand Personality," **Journal of Marketing Research**, 34, August, 347-356.
- Aaker, D. (1992) **Strategic Market Management**, New York: John Wiley
- Aichlmayr, M. (2002) "Design Your Distribution Center Inside Out", **Transportation & Distribution**, November, p.30.
- Akat, Ö. (1998) İşletme Politikası ve Stratejik Pazarlama,, Ekin Kitabevi Yayınları,, Bursa.
- Akat, Ö. (2004), **Uluslararası Pazarlama Karmaşı ve Yönetimi**, Bursa: Ekin Kitabevi.
- Akyürek, Rüveyde (1998) Sponsorluk Planlaması, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, No,135.
- Altunışık, R., Ş. Özdemir, Ö. Torlak (2006) **Modern Pazarlama**, Ankara: Değişim Yayınevi
- Ambler, T. ve C. Styles (1997) "Brand Development Versusu New Product Development", **Journal of Product and Brand management**, Vol:6, Issue: 4, American Marketing Association, 2004.
- Anderson, L. M.ve R. L. Taylor (1995) "McCarthy's 4PS: Timeworn or Time-Tested", **Journal of Marketing Theory & Practice**, 3 (3), 1-9.
- Armstrong, G. ve P. Kotler (2007) **Marketing An Introduction**, 8th ed. Pearson-Prentice Hall, New Jersey.
- Arpacı, T., D.Y. Ayhan, E. Böge, D. Tuncer, M.M. Üner (1992) **Pazarlama**, Ankara: Gazi
- Aytuğ, S. (1997) **Pazarlama Yönetimi**, İlkem Ofset, İzmir, Eylül.
- Baker, W., M. Marn, ve C. Zawada (2001) "Price Smarter on the Net", **Harward Business Review**, February,122-127.

- Bassin, S. (1988) Innovation, ve Packaging Strategies, **Journal of Business Strategy**, January-February, s. 38-42.
- Bayuk, N. (2005) "Global Çağda Müşteri ve Pazarlama Anlayışı", **Pazarlama Dünyası**, 19 (5), 30-35.
- Bearden, W., T. Ingram, ve R. LaForge (2004) **Marketing**, Boston: McGraw Hill
- Bearden, W.O., T.N. Ingram ve R.W. Laforge (2004) **Marketing: Principles and Perspectives**, International Edition, New York: McGraw-Hill
- Belch, G.E. ve M.A. Belch (2001) **Advertising and Promotion an Integrated Marketing Communications Perspective**, 5th ed. ,New York: Irwin/McGraw Hill.
- Bennett, P., D. (1998) **Marketing**, New York: McGraw- Hill Inc.
- Bennett, A.R. (1997) "The Five Vs-A Buyer's Perspective of the Marketing Mix", **Marketing Intelligence and Planning**, 15 (3), 151-155.
- Berry, D. (1990) "Marketing Mix for the '90s adds an S and 2Cs to 4Ps", **Marketing News**, 24 (6), 10.
- Bitner, M.J. (1990) "Evaluating Service Encounters: The Effects of Physical Surroundings and Employee Responses", **Journal of Marketing**, 54 (2), 69-82.
- Brassington, F. ve S. Pettitt (2003) **Principles of Marketing**, London: Prentice Hall
- Briones, M.G. (1999) "Resellers Hike Profits through Service" **Marketing News**, Feb. 15, 1.
- Brown, S. (1991) "Variations on a Marketing Enigma: The Wheel of Retailing Theory", **Journal of Marketing Management**, 7(2), 131-155.
- Bush, S. P. ve M. J. Houston (1985) **Marketing Strategic Foundations**, Illionis: Richard d. Irwin, Inc.
- Byrne, J.A (1996) "Strategic Planning" **Business Week**, Aug 26, pp.46-52.
- Can, H. (1994) **Organizasyon ve Yönetim**, Siyasal Kitabevi, 3. Baskı, Ankara.
- Capital, 2000., Haziran Sayısı

- Capon, N. ve J. Hulbert (2001) **Marketing Management**, New Jersey: Prentice Hall
- Cemalciler, İ. (1977) **Pazarlama**, Eskişehir: Eskişehir Ticati İlimler Akademisi Yayınları.
- Coleman, R., P. (1983) "The Continuing Significance of Social Class to Marketing", **Journal of Consumer Research**, December, 265-280.
- Copple, B. (2002) "Shelf Determination" **Forbes**, April 15, 130-132.
- Cravens, D.W. (1997) **Strategic Marketing**, 5th ed. America: The McGraw-Hill Companies Inc.
- Cundiff, E.W. ve M. T. Hilger (1980) **Marketing in the International Environment**, New Jersey: Prentice-Hall.
- Czinkota, M. ve I. A. Ronkainen (1988) **International Marketing**, Chicago: Dryden Press.
- Çabuk, S. ve S.A. Öztürk (2006) **Kişisel Satış ve Satış Yönetimi** (Ed.Necdet Timur), Eskişehir:Anadolu Üniversitesi Yayın No:1693
- Daniel, C. ve R. Gates (2008) **Marketing Research Essentials**, 6th ed, New Jersey: Wiley
- Davidson, W. (1982) **Global Strategic Management**, New York: John Wiley and Sons.
- Demirdöğen, O., 1997, "Swot Analizi ile Üretim stratejilerinin Geliştirilmesi", **Verimlilik Dergisi**, MPM Yayını, s:114.
- Desai, P. S., O. Koenigsberg ve D. Purohit (2007) The Role of Production Lead Time and Demand Uncertainty in Marketing Durable Goods, **Management Science**, 53 (1), 150-159.
- Diñer, Ö.(1996) **Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası**. Üçüncü Baskı, İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Diñer, Ö. (1992) **Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası**, 2. Baskı, İstanbul:Beta
- Douglas, S.P. ve S.C. Craig (1995) **Global Marketing Strategy**, International Edition, Singapore: McGraw-Hill

- Doyle, P.(Çev:Gülfidan Barış) (2000) **Değer Temelli Pazarlama** İstanbul:MedyaCat
- Drysdale, J.A. (1994) **Profitable Menu Planning**, New Jersey: Prentice-Hall
- Engel, J., F., ve D. Blackwell (1982) **Consumer Behavior**, Chicago: The Dryden Press
- Erol Eren (2005) **Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası** , 7. Baskı, İstanbul: Beta
- Eren, E. (1997) **İşletmelerde Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası** İstanbul: Der yayınları
- Eren, E. (1979) **İşletmelerde Stratejik Planlama**, 1. Baskı, İstanbul:İstanbul Üniversitesi Yayını.
- Erol, M. (1992) **Turizm Pazarlaması**, İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Eser, Z., (2007) **Hizmetlerde Pazarlama İletişimi**, Ankara: Siyasal Kitabevi
- Eser, Z. (2005) “ Çok Uluslu İşletmelerde Pazarlama Karmasının Küresel Boyutları”, içinde O. Aytemiz Seğmen ve T. Bolat (Eds.) **Küreselleşme ve Çok Uluslu İşletmecilik**, Ankara: Nobel.
- Etzel, M. J., B.J. Walker, ve W.J. Stanton (2004) **Marketing**, 13th edition, New York: McGraw Hill-Irwin.
- Etzel, M., B. Walker, W. Stanton (2007) **Marketing Strategy**, Boston: McGraw Hill
- Ferrel, O.C. ve M.D. Heartline (2005) **Marketing Strategy**, 6 ed.USA: Thomson.
- Ferrel, O.C., ve M.D. Hartline (2008) **Marketing Strategy**, 4th ed. Thomson Learning Academic Resource, South-Western, USA.
- Grewal, D. ve M. Levy (2008) **Marketing**, Second ed.Boston: Mc Graww Hill
- Guiltinan, J. ve P. Gordon (1991) **Marketing Management**, New York: Mcgrawhill International
- Gummesson, E., (1999) **Total Relationship Marketing**, Boston, Butterworth-Heinemann.
- Gürgen, Haluk (2000) **Halkla İlişkiler Ortam ve Araçları**, Eskişehir: AÖF Yayını, No:430.

- Harper, B. Jr. ve O.C. Jr. Walker (1990) *Marketing Management, America:* Richard D, Irwin, Inc.
- Hartline, M., D., Maxham, J., G., and McKee, D., O., (2000), "Corridors of Influence in the Dissemination of Customer-Oriented Strategy to Customer Contact Service Employees", *Journal of Marketing*, 64, (2), (April 2000), 35-50.
- Hartline, M. D., O. C., Ferrell, (1996) , 'The Management of Customer-Contact Services Employees: An Empirical Investigation' *Journal of Marketing* 60, October, 52-70.
- Harrington, L.H. (2002) "Logistic Costs: Good News and Bad" **Transportation & Distribution**, July, 9.
- Hatipoğlu, Z. (1993) **Temel Pazarlama** İstanbul: Beta Yayınevi
- Hax, A.C. ve Majluf, N.S.(1996) **The Strategy Concept and Process**, 2. ed. New Jersey: Prentice Hall.
- Hooley, G., J. Saunders ve N. Piercy, (2004) **Marketing Strategy and Competitive Positioning**, Essex: Prentice Hall
- Hutt, M.D. ve T.W. Speth (2001) **Business Marketing Management**, 7th Ed., Texas: Harcourt.
- İslamoğlu, A. H. (2006) **Pazarlama Yönetimi**, İstanbul: Beta
- Jackson, D.M. ve M.F. D'amico (1989) "Products and Markets Served by Distributors and Agents", **Industrial Marketing Management**, February, 27-33.
- Jain, S.C. (2001) **International Marketing**, 6.ed., Ohio: South-Western Publishing.
- Jain, S.C. (1989) "Standardization of International Marketing Strategy: Some Hypotheses, **Journal of Marketing**, January, 70-79.
- Jauch, L.R. ve Glueck, W.F. (1989) *Strategic Management and Business Policy*, New York: McGraw – Hill.
- Jaworski, J., (1988), "Toward a Theory of Marketing Control: Environmental Context, Control Types and Consequences", *Journal of Marketing*, 52, (July 1988), 23-39.

- Jobber, D. (1995) **Principles and Practice of Marketing**, London: McGraw Hill
- Karabulut, M. (1981) **Tüketici Davranışı, Yeniliklerin Kabulü ve Yayılışı**, İstanbul.
- Karalar, İ., G. Barış, ve M. N.Velioğlu (2006) **Tüketici Davranışları**, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını, No: 1688, Eskişehir.
- Karpat, Işıl (1999) **Bankacılık Sektöründe Örneklerle Kurumsal Reklâm**, İstanbul: Yayınevi Yayıncılık
- Kavak, B. (2008) **Pazarlama Araştırmaları, Tasarım ve Analiz**, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Kaya, İ. (2000) **Muhterem Müşterim**, İstanbul: Babıali Kültür Yayıncılığı.
- Keegan, W.J. (1980) **Multinational Marketing Management**, 2nd ed. International Edition: Prentice-Hall.
- Keely, A. (1987) "The New Marketing has its Own Set of Ps", **Marketing News**, 21(23), 10.
- Kefalas, A.G. (1990) **Global Business Strategy**, Ohio:South-Western Publishing
- Kent, R.A. (1986) "Faith in Four Ps: An Alternative", **Journal of Marketing Management**, 2 (2), 145-154.
- Kerin, R.A, S.W. Hartley ve W. Rydelius (2011) **The Core Marketing**, 4t ed. NewYork: McGraw Hill.
- Khermouch, G. (2003) "Breaking Into the Name Game", **BusinessWeek**, April 7, p.54.
- Kiel, G., C. ve R. A.Layton (1981) "Dimensions of Consumer Information Seeking Behavior", **Journal Of Marketing**, May, s.233.
- Kinnear, T., J. Taylor (1996) **Marketing Research An Applied Approach**, London: McGraw Hill
- Korkmaz, S. (2009) "Küresel Pazarlama Bilgi Sistemleri ve Pazarlama Planlaması", **Stratejik Küresel Pazarlama** (ed. Necdet Timur-Alparslan Özmen), Ankara: Eflatun Yayınevi
- Korkmaz, S., Z. Eser, A.S. Öztürk ve B. Işın (2009) **Pazarlama : Kavramlar-İlkeler-Kararlar**, Ankara: Siyasal Kitabevi

- Kotler, P., Gregor, W., ve Rodgers, W., (1989), "The Marketing Audit Comes of Age", Sloan Management Review 30, pp.49-62.
- Kotler, P. ve G. Armstrong (2008) **Principles of Marketing**, New Jersey: Pearson
- Kotler, P. ve N. Armstrong (2008) **Marketing**, New Jersey: Prentice Hall
- Kotler, P. ve G. Armstrong (2006) **Principles of Marketing**, 11th ed. New Jersey: Pearson Prentice-Hall
- Kotler, P. ve K. L. Keller (2006) **Marketing Management**, 12 ed., New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Kotler, P. ve N. Lee (2004) **Corporate Social Responsibility: Doing the Most Good For Your Company and Your Cause**, Wiley
- Kotler, P. ve G. Armstrong (1998) **Principle of Marketing**, Fourth Editions, New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Kotler, P. (1997) **Marketing Management**, 9th Ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- Kotler, P. (1997) **Marketing Management, Analysis, Planning, Implementation and Control**, 9th Ed. Prentice Hall, Inc., Englewood Cliffs, New Jersey.
- Kotler, P. (1988) **Marketing Management; Analysis, Planning, Implementation and Control**, Sixth Edition, Prentice Hall Inc., Englewood Cliffs, New Jersey.
- Kotler, P. (1986) "Megamarketing", **Harvard Business Review**, 64 (2), 117-124.
- Kuczmarski, T.D. (1988) **Managing New Products: Competing Through Excellence**, New Jersey: Prentice Hall.
- Kumar, V. (2000) **International Marketing Research**, New Jersey: Prentice Hall.
- Kurtuluş, K. (1983) " Pazarlama Planlaması ve Pazarlama Stratejisinin Tayini", **Pazarlama Dergisi**, İstanbul: İ. Ü. İşletme Fakültesi Pazarlama Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayını, s. 4
- Kurtuluş, K. (2004), **Pazarlama Araştırmaları**, Genişletilmiş 7. Basım, İstanbul: Literatür Yayıncılık.
- Laczniak, G.R. ve P.E. Murphy (1993) **Ethical Marketing Decisions: The Higher Road**, Boston: Allyn and Bacon.

- Lauterborn, R. (1990) "New Marketing Litany:4P's Passe; C-Words Take Over", **Advertising Age**, October 1, p.26.
- Lewis, R.C., R.E. Chambers, ve H.E. Chacko (1995) **Marketing Leadership in Hospitality**, 2nd ed. NewYork: VNR
- Linton, R. (1981) "The Concept of Culture", **Perspective in Consumer Behavior**, 3rd. ed., (Eds: Harold H. Kassarian and Thomas S. Robertson), Illionis: Scott Foresman and Company.
- Light, D.H. (1986) "A Guide for New Distribution Channel Strategies for Service Firms" **The Journal of Business Strategy**, Summer, 56–64.
- Lovelock, C., H., (1996), **Services Marketing**, 3rd ed., Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall
- Magrath, A.J. (1986) "When Marketing Services 4Ps Are Not Enough", **Business Horizons**, 29 (3), 44-50.
- Maier, J., Saunders, J. A. (1990) "The Implementation of Segmentation In Sales Management", **The Journal of Personel Selling and Sales Management**, 10 (1), 39-48
- Malhotra, N. (2007) **Marketing Research**, New Jersey: Prentice Hall
- Marketing Türkiye (2008) Dünyanın Her Yerinde Güzelliğe Bakış Aynı, 15 Şubat, 6, 142: 52
- Marshall, G. ve M. Johnston (2010) **Marketing Management**, Boston: McGraw-Hill
- Marshall, G. W. ve M. W. Johnston (2009) **Marketing Management**, International Edition, McGraw Hill
- Meredith, Jack, R., and Shafer, S., M., (2003), **Introducing Operations Management**, New York: Wiley.
- McDaniel, C. ve R.Gates (2008) **Marketing Research Essentials**, Hoboken: John Wiley Sons
- McIlrath, M. (2006) "*Children's Cognitive Processing of Internet Advertising*" Basılmamış Doktora Tezi , University of California.
- Miles, L. (2003), "Living Their Lives", **Marketing (UK)**, 12/11/2003.

- Minibaş, J. (1994) "Satış promosyonu ve Tüketici Bağlılığı, **Satış Promosyonu Konferans Kitapçığı**, İstanbul: AVC Yayınları.
- Mitchell, R. (1991) "Intel Isn't Taking This Lying Down", **Business Week**, Sept. 30, 32-33
- Motley, L. B. (2002) "Worth Reviewing: The Four P's", **ABA Bank Marketing**, 34 (3), 48.
- Mucuk, İ. (2006) **Pazarlama İlkeleri**, 15. Basım, İstanbul: Türkmen Kitabevi.
- Mucuk, İ. (1998) **Pazarlama İlkeleri**, 9. Basım, İstanbul: Türkmen Kitabevi
- Mullin, R. (2002) **Direct Marketing: A Step by Step Guide to Effective Planning and Targeting**. London: Kogan Page
- Nash, E. (2000) **Direct Marketing: Strategy, Planning Execution.**, 4th ed. New York: McGraw Hill.
- O'Guinn, T., C. Allen ve R. Semenik(2003) **Advertising and Integrated Brand Promotion**, 3. ed., Ohio: Thomson
- Odabaşı, Y. (1986) **Tüketici Davranışı**, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Odabaşı, Y. (1996), **Tüketici Davranışı ve Pazarlama Stratejisi**, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi Yayın No: 2
- Odabaşı, Y. (2001) **Pazarlama Planı Rehberi**, KOSGEB Girişimciliği Geliştirme Enstitüsü Yayınları, Ankara,
- Odabaşı, Y. ve G. Barış (2002) **Tüketici Davranışları**, İstanbul: Media Cat
- Odabaşı, Y. ve M. Oyman (2002) **Pazarlama İletişimi Yönetimi**. 5. Baskı, İstanbul: MediaCat Yayınları.
- Odabaşı, Y., G. Barış (2002) **Tüketici Davranışı**, İstanbul: Kapital Medya A.Ş.
- Oluç, M. (1991) "Satın Alıcıların Davranış Dinamikleri I", **Pazarlama Dünyası**, Mayıs/Haziran, 2-12.
- Oluç, M. (1990) "Halkla İlişkiler ve Duyurum", **Pazarlama Dünyası**, Ocak/ Şubat, s. 3 - 15

- Oluç, M. (1987) "Sosyal Sınıfların Pazarlama Açısından Önemi", **Pazarlama Dünyası**, Mart –Nisan, 9
- Palmer, Adrian (2005) Principles of Services Marketing, 4th ed. England:McGraw-Hill
- Pellissier, J.L. (1993) "Remarketing: One Club's Response to a Changing Market," **The Cornell H.R.A. Quarterly**, August, 53 – 58.
- Pelsmacker, P., M. Geuens ve J. V. Bergh (2001) **Marketing Communications**. Essex: Pearson Education Limited
- Perdue, J. (1997) **Contemporary Club Management**, Michigan: American Hotel and Motel Association.
- Perrault, W.D. ve E. J. McCharty (2002) **Basic Marketing: A Global Managerial Approach**, International Edition, Boston: McGraw-Hill.
- Perreault, W. J. Canon ve J. Mccarthy (2009) **Basic Marketing**, Boston: Mcgraw Hill.
- Perreault, W. ve J. McCarthy (1999) **Basic Marketing**, Boston: McGrawhill
- Piercy, N. (1997) **Market-Led Strategic Change. Transforming The Process Of Going To Market**, 2nd Edition, Oxford: Butterworth-Heinemann
- Pride, W.M., ve O.C. Ferrel (2000) **Marketing**, Boston: Houghton Mifflin Company.
- Pride, W. M. ve O. C. Ferrel (1999) **Marketing Concepts and Strategies**, NewYork: Houghton Mifflin Company.
- Pringle, H. ve M.Thomson (1999) **Brand Soul: How-Caused-Related Marketing Builds Brands**, New York:John Wiley & Sons.
- Proctor, T. (2003) **Essentials of Marketing Research**, New Jersey: Prentice Hall
- Rabinson, R. (1984) **Internalization of Business**, Chicago: The Dryden Press.
- Rafiq, M. ve K. A. Pervaiz (1995) "Using the 7Ps As a Generic Marketing Mix: An Explanatory Survey of UK and European Marketing Academics", **Marketing Intelligence & Planning**, 13 (9), 4-15.
- Reid, R. (1989) **Hospitality Marketing Management**, 2nd. Ed. NewYork: Van Nostrand Reinhold.

- Renaghan, L.P. (1981) "A New Marketing Mix For The Hospitality Industry", **Cornell Hotel and Restaurant Administration Quarterly**, 22 (2), 31-35.
- Rochford, L. ve T.R. Wotruba (1993) "New Product Development under Changing Economic Conditions" **Journal of Business and Industrial Marketing**, 8 (3), 4-12.
- Rossiter R. J. ve L. Percy (1997), **Advertising Communications & Promotion Management**, Boston:Irwin McGraw Hill
- Schewe, C. ve R. Smith (1983) **Marketing**, New York: McGraw Hill
- Schiffman L., G. ve L. L. Kanuk (1997) Consumer Behavior, 6th ed. NJ: Prentice Hall.
- Seiders, K. ve G.B. Voss (2005) "From Price to Purchase" **Marketing Management**, November-December, 38-43.
- Serafin, R. (1988) "Carmakers Step Up Chase For Women", *Advertising Age*, May; 17.
- Shapiro, B. P. ve T.V. Bonoma (1990) How To Segment Industrial Markets In R J Dolan (Ed.), **Strategic Marketing Management**, Cambridge MA: Harvard Business School Press.
- Shermach, K. (1995) "Portrait Of World", **Marketing News**, 28 August, 20
- Shimp, T.A. (2007). **Integrated Marketing Communications in Advertising and Promotion**. 7th ed., Ohio: Thomson
- Sirgy, M. J. (1982) "Self Concept in Consumer Behavior: A Critical Review," **Journal of Consumer Research** 9, December, 287-300.
- Simon, H. (1992) "Pricing Opportunities and How to Exploit Them", **Sloan Management Review**, Winter, 56.
- Smith, W.R. (1956) "Product Differentiation And Market Segmentation As Alternative Marketing Strategies", **Journal Of Marketing**, July, 3-8
- Solomon, M. ve E. Stuart (2003) **Marketing**, New Jersey: Prentice Hall
- Stanton, W.J. (1981) **Fundamentals of Marketing**, 6th ed. Japan : McGraw Hill.

- Stremersch, S. ve G. J. Telis (2002) "Strategic Bundling of Products and Prices: A New Synthesis for Marketing", **Journal of Marketing Research**, January, 55-72.
- Sullivan, L.P. (1986) "Quality Function Deployment," **Quality Progress**, June, 39 – 50.
- Swartz, D.J. (1973) **Marketing Today, A Basic Approach**, New York: Harcourt Brace Jovanovich,.
- Şekerkeya, A. (2008), **Küresel Pazarlama Yönetimi**, İstanbul: Beta Basım.
- Tek, B., Ö., Özgül, E., (2007), **Modern Pazarlama İlkeleri, Uygulamalı Yönetimsel Yaklaşım**, Birleşik Matbaacılık, İzmir.
- Tek, B., Ö. ve Özgül, E. (2007) **Modern Pazarlama İlkeleri**, İzmir: Birleşik Matbaacılık.
- Tek, Ö. B. (2006) **Pazarlama İlkeleri**, İstanbul: Cem Ofset
- Tek, Ö. B. (1999) **Pazarlama İlkeleri**, 8. Baskı, İstanbul: Beta
- Tek, B., Ö. (1991) **Pazarlama İlkeleri ve Uygulamalar**, İzmir: Web ve Düz Ofset.
- Tenekecioğlu, B., N. Timur, S. Öztürk, R. Karalar, T. Tokol ve N Çalık (2004) **Pazarlama Yönetimi** (Ed. Birol Tenekecioğlu), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayın No:1478
- Thompson, A.A. ve A.J. Strickland (1998) **Strategic Management Concepts and Cases**, 10th ed., Boston: Irwin McGraw-Hill.
- Timur, N. (1996) **Konaklama İşletmelerinde Pazarlama**. Eskişehir.
- Tokol, T. (1997) **Pazarlama Yönetimi**, Bursa: Akademik Kitabevi Yayınları.
- Toy, B. ve G. N. Tosunoğlu, (2007), "Sosyal Bilimler Alanındaki Araştırmalarda Bilimsel Araştırma Süreci, İstatistiksel Teknikler ve Yapılan Hatalar", **Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi**, Yıl: 2007, Sayı:1.
- Tuncer, D., D.Y. Ayhan ve D. Varoğlu (2007) **Genel İşletmecilik Bilgileri**, Ankara: Siyasal Kitabevi
- Ural, A. ve İ. Kılıç (2005), **Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS ile Veri Analizi**, Ankara: Detay Yayıncılık,

- Uraz, Ç. (1978) **Temel Pazarlama Bilgileri**, Ankara: Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayınları.
- Uztuğ, Ferruh (1997) **“Olaya Dayalı Pazarlama”** Açık Öğretim, Cilt:2, S.2.
- Üstün, R. (1988) **Maliyet Muhasebesi**, Eskişehir: Bilim Teknik Yayınevi.
- Walker, O. , J. Mullins, H. Boyd, J. Larreche (2006) **Marketing Strategy**, Boston: McGraw Hill
- Walker, O. , J. Mullins, H. Boyd, J. Larreche (2006) **Marketing Strategy**, Boston: McGraw Hill
- Wasson, C.R. (1988) **“The Importance of the Product Life Cycle to the Industrial Marketer”**, in P. Kotler ve K. K.Cox. (Eds) **Marketing**, 4th ed. International Edition: Prentice-Hall.
- Waterschoot, W. V. ve D.V.C. BULTE (1992) **“The 4P Classification of the Marketing Mix Revisited”**, **Journal of Marketing**, 56 (4), 83-93.
- Wind, Y., V. Mahajan, ve Gunter, R. (2002) **Convergence Marketing: Strategies for Reaching the New Hybrid Consumer**, Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall PTR.
- www. Kobifinans.com, 2007.
- Yapraklı, Ş. ve S. Özer (2001) **“Çağdaş Pazarlamada Yeni Bir Yaklaşım: İçsel Pazarlama”**, İstanbul: **Pazarlama Dünyası**, y: 15, s.6.
- Yükselen, C. (2007) **Pazarlama**, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yükselen, C. (2006) **Pazarlama Araştırmaları**, Ankara: Detay Yayıncılık
- Yükselen, C. (2003) **Pazarlama İlkeleri Yönetim**, Ankara: Detay
- Yükselen, C. (1994) **Temel Pazarlama Bilgileri**, 2. Baskı, Ankara: Adım Yayıncılık.
- Yükselen, C. (1989) **Temel Pazarlama Bilgileri**, 1. Baskı, Ankara: Adım Yayıncılık.
- Zeithaml, V.A., Bitner, M.J. (2003), **Services Marketing: Integrating Customer Focus across the Firm**, 3rd ed., McGraw-Hill, New York, NY

Zikmund, W. (1991) **Business Research Methods**, 3th ed. New York: Dryden Press

Zikmund, W. ve M. D'Amico (1994) **Effective Marketing Creating And Keeping Customers**, New York: West Publishing Company

Zuckerman, A. (1999) "Should You Do EDI or Internet?", **Transportation & Distribution**, June, 40–42.

Dizin

- Acente, 180, 183, 184, 196
Aile, 113
Alt kültür, 110
Ambalaj, 144, 190, 191
Aranmayan ürünler, 139, 141
Benlik, 114
Bölümlendirme, 19, 72, 81, 84, 85, 86
Bütünleşik pazarlama, 27
Coğrafik fiyatlandırma, 166
Çekirdek fayda, 136
Dağıtım, 177, 178, 179, 182, 184, 189, 191, 196, 204, 205, 207
Dağıtım kanalı, 177, 179, 182, 207
Dayanıklılık, 138
Değer, 20, 27, 127, 260
Demografik, 31, 36, 48, 85, 108
Dikey çatışma, 204, 205
Dinamik fiyatlandırma, 167
Doğrudan pazarlama, 236, 237
Dokunulabilirlik, 138
Duyurum, 229, 230, 240, 265
Endüstriyel pazarlar, 121, 122, 125
Endüstriyel Pazarlar, 86
Endüstriyel Ürünler, 178, 180
Etiketleme, 144
Farklılaştırılmamış pazarlama, 88
Farklılaştırılmış pazarlama, 88
Farklılaştırma, 60, 98, 99, 102, 147
Fiyat, 70, 96, 97, 99, 147, 155, 157, 161, 162, 169, 170, 171, 174, 201, 234, 240
Fiziksel dağıtım, 182, 189, 190
Freud, 116, 117
Güvenilirlik, 94
Halkla ilişkiler, 229, 230
Herzberg, 116, 118
İçsel pazarlama, 27
İçsel Pazarlama, 269
İhtiyaç, 18, 29
İletişim, 17, 189, 211, 212, 213, 227, 241
İlişki pazarlaması, 25
Kalite, 97, 99, 143
Keşfedici, 73
Kişilik, 114
Kişisel satış, 228, 236
Kolayda ürünler, 139
Konumlandırma, 19, 58, 60, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 104, 150
Konumlandırma haritası, 98
Marka, 19, 20, 143, 221, 240
Marshall, 81, 85, 133, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 264
Maslow, 116, 117, 118
Meslek, 115
Mikro pazarlama, 89
Müşteri değeri, 129, 159
Müşteri tatmini, 173
Niş pazarlama, 89
Örgütsel tüketici, 123
Pazar bölümlendirme, 19, 61, 79, 81, 82, 83, 86

Pazar bölümlendirme,, 19, 82, 83
Pazarın kaymağını alma, 171, 174
Pazarlama kanalı, 181, 194
Pazarlama karması, 58, 61, 62, 135,
148, 177, 209, 211, 254
Pazarlama planı, 65, 66, 248
PBS, 65, 69, 71, 72, 78
Perakendeci, 199, 202, 203, 204
Profesyonel hizmetler, 142
Psikolojik fiyatlandırma, 164, 165
Rekabet, 25, 35, 94, 203
Reklam, 142, 215, 216, 220, 221, 222,
226, 233, 240, 241
Seçici dağıtım, 188
Sınırlı dağıtım, 188
Somut ürün, 138
Sosyal sınıf, 111, 112
Stil, 143
Stratejik plan, 52, 55, 56, 58
Sunum, 19
SWOT, 59
Talep, 18, 27, 61, 122, 123, 162, 163,
219
Tasarım, 133, 143
Tatmin, 20, 84
Tele pazarlama, 237
Toptancı, 194, 195, 202, 229, 235
Tutundurma, 55, 165, 182, 203, 209,
211, 213, 214, 228, 233, 235, 239,
240, 250
Tutundurma fiyatlandırması, 165
Tutundurma karması, 211, 228
Tüketici davranışı, 107, 118
Tüketici pazarı, 108, 215
Tüketici ürünleri, 134, 139, 141, 180
Türetilmiş talep, 122
Uluslararası fiyatlandırma, 168
Üretici, 138, 141, 167, 179, 180, 181,
187, 197, 205, 239
Ürün demeti fiyatlandırması, 170
Ürün hattı, 150, 169
Ürün hattı fiyatlandırması, 169
Ürün kalitesi, 143
Ürün yaşam süreci, 148, 171, 240
Yan ürün fiyatlandırması, 170
Yardımcı araçlar, 142
Yaşam biçimi, 115, 222
Yatay çatışma, 204
Yeni ürün, 149
Yeniden konumlandırma, 104, 150
Yoğun dağıtım, 187
Yoğunlaştırılmış pazarlama, 88